

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра глобальної економіки

ЗАТВЕРДЖЕНО
Економічний факультет
«13» червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	071 Облік і оподаткування
Освітня програма	Облік і аудит
Факультет	Економічний
Розробники	професор кафедри глобальної економіки Анатолій ДІБРОВА д.е.н., професор доцент кафедри глобальної економіки Олена КІРЕЙЦЕВА к.е.н., доцент

Київ – 2025

Опис навчальної дисципліни
«Державне регулювання економіки»

Дисципліна "Державне регулювання економіки" спрямована на формування системного уявлення про роль держави в економічній системі. Вона розглядає механізми, інструменти та форми втручання держави в економічні процеси з метою забезпечення стабільного розвитку, макроекономічної рівноваги, соціальної справедливості та ефективного функціонування ринку. Особлива увага приділяється методам регулювання цін, зайнятості, інвестицій, податкової та бюджетної політики. У процесі вивчення курсу студенти набувають навичок аналізу економічної політики держави, оцінювання ефективності регуляторних заходів та розуміння впливу інституцій державного управління на бізнес-середовище. Дисципліна є важливою складовою підготовки фахівців, здатних критично осмислювати економічні виклики, приймати обґрунтовані управлінські рішення та працювати в органах державної влади, міжнародних організаціях або на підприємствах, що взаємодіють із державними структурами.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Галузь знань	07 Управління та адміністрування	
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	071 Облік і оподаткування	
Освітня програма	Облік і аудит	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	180	
Кількість кредитів ECTS	6	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	денна форма навчання	
Рік підготовки (курс)	4	
Семестр	6	
Лекційні заняття	15	
Практичні, семінарські заняття	30	
Екзамен		
Самостійна робота	135	
Індивідуальні завдання	-	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни – формування системи знань з методології, методики та організаційних основ державного регулювання економіки в ринкових умовах господарювання.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

Фахові (спеціальні) компетентності (СК):

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.

Програмні результати навчання:

ПРН 13. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування.

ПРН23. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовий модуль 1. Наукові основи державного регулювання національної економіки													
Тема 1. Державне регулювання як метод управління економікою	2	26	2	4			20						

Тема 2. Основи методології та організації державного регулювання економіки	1,5	25	2	3			20						
Тема 3. Стратегія соціально-економічного розвитку країни	1	14	2	2			10						
Тема 4. Фінансово-бюджетна та грошово-кредитна політика	1	14	2	2			10						
Тема 5. Інституційні чинники розвитку національної економіки.	1	13	1	2			10						
Тема 6. Функціонування інфраструктури національного ринку.	1	13	1	2			10						
Разом за змістовим модулем 1	7,5	105	10	15			80						
Змістовий модуль 2. Основний інструментарій управління національною економікою													
Тема 7. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	1,5	19	1	3			15						
Тема 8. Державне регулювання цін та інфляції	1,5	14	1	3			10						
Тема 9. Державне регулювання розвитку регіонів	1,5	14	1	3			10						
Тема 10. Соціальна політика держави	1,5	14	1	3			10						
Тема 11. Державне регулювання природоохоронної діяльності	1,5	14	1	3			10						
Разом за змістовим модулем 2	7,5	75	5	15			55						
Екзамен		10											
Усього годин		180	15	30			135						

3. Теми лекцій

Теми		Кількість годин
1.	Державне регулювання як метод управління економікою	2
2.	Основи методології та організації державного регулювання економіки	2
3.	Стратегія соціально-економічного розвитку країни	2
4.	Фінансово-бюджетна та грошово-кредитна політика	2
5.	Структурна та інвестиційна політика	1

6.	Державне регулювання науково-технічної та інноваційної діяльності	1
7.	Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	1
8.	Державне регулювання цін та інфляції	1
9.	Державне регулювання розвитку регіонів	1
10.	Соціальна політика держави	1
11.	Державне регулювання природоохоронної діяльності	1
Усього		15

4. Теми практичних занять

Теми		Кількість годин
1.	Державне регулювання як метод управління економікою	4
2.	Основи методології та організації державного регулювання економіки	3
3.	Стратегія соціально-економічного розвитку країни	2
4.	Фінансово-бюджетна та грошово-кредитна політика	2
5.	Структурна та інвестиційна політика	2
6.	Державне регулювання науково-технічної та інноваційної діяльності	2
7.	Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	3
8.	Державне регулювання цін та інфляції	3
9.	Державне регулювання розвитку регіонів	3
10.	Соціальна політика держави	3
11.	Державне регулювання природоохоронної діяльності	3
Усього		30

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наукові основи державного регулювання національної економіки	70
2	Основний інструментарій управління національною економікою	65
	Разом	135

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен
- модульні тести
- розрахункові роботи

6. Методи навчання:

Методами навчання є способи спільної діяльності й спілкування викладача і здобувачів вищої освіти, що забезпечують вироблення позитивної мотивації навчання, оволодіння системою професійних знань, умінь і навичок, формування наукового світогляду, розвиток пізнавальних сил, культури розумової праці майбутніх фахівців.

Під час навчального процесу використовуються наступні методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда);

- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

7. Методи оцінювання.

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- презентації та виступи на наукових заходах

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
6 семестр		
Модуль 1. Наукові основи державного регулювання національної економіки		
Тема 1. Державне регулювання як метод управління економікою	ПРН 13, 23. Розуміти поняття та сутність державного регулювання економіки. Знати економічні теорії та їх бачення державного регулювання економіки. Розуміти сутність стратегії соціально-економічної політики, види прогнозування та планування. Знати фінансово- бюджетне, грошово-кредитне та податкове регулювання Розуміти суть і механізм структурної та інвестиційної політики держави. Знати державну науково-технічну та інноваційну політику.	
Практична робота 1.		10
Тема 2. Основи методології та організації державного регулювання економіки		
Практична робота 2.		10
Тема 3. Стратегія соціально-економічного розвитку країни		
Практична робота 3.		10
Тема 4. Фінансово-бюджетна та грошово-кредитна політика		
Практична робота 4.		10
Тема 5. Інституційні чинники розвитку національної економіки.		
Практична робота 5.		10
Тема 6. Функціонування інфраструктури національного ринку.		
Практична робота 6.		10
Самостійна робота 1		10
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Основний інструментарій управління національною економікою		
Тема 7. Державне регулювання	ПРН 13, 23.	

зовнішньоекономічної діяльності	Розуміти методи та інструменти державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Знати особливості ціноутворення та види цін. Розуміти механізм реалізації державної регіональної економічної політики. Вміти характеризувати моделі соціальної політики держави. Знати державний механізм регулювання природоохоронної діяльності.	
Практична робота 7.		10
Тема 8. Державне регулювання цін та інфляції		
Практична робота 8.		10
Тема 9. Державне регулювання розвитку регіонів		
Практична робота 9.		10
Тема 10. Соціальна політика держави		
Практична робота 10		10
Тема 11. Державне регулювання природоохоронної діяльності		
Практична робота 11.		10
Самостійна робота 2		20
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	
Курсовий проект/робота (за наявності)		-

8.1. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.2. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (напр., лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

- Електронний навчальний курс з дисципліни «ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ». URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1394>.

2. Діброва А.Д., Кірейцева О.В. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів з дисципліни «Державне регулювання економіки» ОС „Бакалавр” 071 Облік і оподаткування ОП «Облік і аудит». Київ : НУБіП України. 2025. 45 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Калетнік Г. М., Мазур А. Г., Кубай О. Г. Державне регулювання економіки : навч. посіб. М-во освіти і науки, молоді та спорту України, М-во аграр. політики і продовольства України, ВНАУ. Київ : Хай-Тек Прес, 2019. 427 с.
2. Архієреєв С.І., Демьохіна О.О., Євтушенко В.А., Козуб Д.А., Рябова Т.В. Державне регулювання економіки: Навч. посіб. Харків: НТУ "ХПІ", 2018. 205 с.
3. Гриньова В.М., Новікова М.М. Державне регулювання економіки: підруч. для студ. вищ. навч. закл. Харківський національний економічний ун-т. Х."ІНЖЕК", 2020. 736 с.
4. Антициклічне регулювання ринкової економіки: глобалізаційна перспектива: монографія. Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручник, Я. М. Столярчук [та ін.]; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Д. Г. Лук'яненка та д-ра екон. наук, проф. А. М. Поручника. К.: КНЕУ, 2019. 334 с.
5. Державне управління регіональним розвитком України: монографія за заг. ред. В. Є. Воротіна, Я. А. Жаліла. Київ: НІСД, 2018. 288 с.
6. Державна політика стабілізації фінансів підприємств: монографія [А.І. Даніпенко, В.В.Зимовець, О.М.Кошик та ін.]; за ред. чл.-кор. НАН України А.І.Даниленка ; НАН України ; Ін-т екон. та прогнозув. Київ: 2018. 452 с.
7. Державна фінансова політика економічного розвитку. Зимовець В. В. ; НАН України, Ін-т економіки та прогнозування. Київ : 2019. 355 с.
8. Національна економіка: навч. посіб. П. Тищенко, А. Є. Никифоров, Т. Ф. Куценко та ін.] ; за заг. ред. А. Г. Савченка. Київ : КНЕУ, 2018, 646 с.
9. Економічна безпека держави: інноваційні фактори: [монографія] Пабат Олександр Вікторович ; Нац. акад. наук України, Ін-т регіон. дослідж. Л. : Ін-т регіон. дослідж. НАН України, 2018. - 165 с.
10. Державний сектор економіки: теорія, методологія, управління розвитком : монографія. О. В. Пильтяй, Київ : 2020. 392 с.
11. Бек У. Влада і контрвлада у добу глобалізації. Київ: Ніка-Центр, 2019. 406 с.
12. Барінов В. В. Державне регулювання економіки : [навч. посіб.] В. В. Барінов, Г. І. Скорик. Львів. Видавництво Львівської політехніки, 2018. 473 с.
13. Карамішев Д. В. Концепція інноваційних перетворень: міжгалузевий підхід до реформування системи охорони здоров'я (державно-управлінські аспекти) : монографія. Х. 2019. 304 с.
14. Ковтун О. І. Державне регулювання економіки : [навч. посіб.]. Львів. 2019. 352с.
15. Мельник С. В. Механізм регулювання соціально-трудової сфери України : монографія . К. Видавництво “Соцінформ”, 2019.
16. Мельниченко О. А. Підвищення рівня та якості життя населення: механізм державного регулювання : монографія. Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2018.
17. Управління соціальним і гуманітарним розвитком: [навч. посіб.] [В. А. Скуратівський, В. П. Трощинський, Е. М. Лібанова та ін.]; за заг. ред. В. А. Скуратівського, В. П. Трощинського : у 2 ч. К. НАДУ, 2019.
18. Шевчик Б. Сучасні економічні теорії глобальних систем. Львів, Новий світ-2000, 2018. 352 с.
19. Сенишин О. С., Горинь М. О., Кундицький О. О. Державне регулювання економіки.: підручник. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2019. 334с. URL:https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/10/PIDRUCHNYK_DERZHAVNE-REHULYUVANNYA-EKONOMIKY_Senyshyn-Horyn-Kundytsky.pdf (дата звернення: 1.06.2022).
20. Національна бібліотека імені Вернадського: веб-сайт.

- URL: <http://www.nbu.gov.ua/node/1250> (дата звернення: 1.06.2025).
21. Енциклопедія сучасної України : веб-сайт.
URL: <https://esu.com.ua/> (дата звернення: 1.06.2025).
22. Президент України: Офіційне інтернет-представництво.
URL: <https://www.president.gov.ua/> (дата звернення: 1.06.2025).
23. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт.
URL: <https://www.rada.gov.ua/> (дата звернення: 1.06.2025).
24. Урядовий портал: Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України.
URL: <https://www.kmu.gov.ua/> (дата звернення: 1.06.2025).
25. Представництво Європейського Союзу в Україні : офіційний веб-сайт.
URL: https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine_uk?s=232